

Badanie fizykalne w praktyce zawodowej położnej

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Położnictwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki w zakresie podstaw opieki położniczej
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie - egzamin OSCE
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Propedeutyki i Zaawansowanej Praktyki Pielęgniarskiej , ul. Erazma Ciołka 27 01-445 Warszawa, Filia: ul. Pawińskiego 3c
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n med. I n o zdr Edyta Krzych - Fałta
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n med. i n o zdr Agnieszka Lipiec
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr hab. n med. i n o zdr Agnieszka Lipiec
Prowadzący zajęcia	Dr hab. n med.i n o zdr Barbara Bałan Dr hab. n med. i n o zdr Agnieszka Lipiec Dr hab n med.i n zdr Andrzej Namysłowski Dr n med. Oksana Wojas

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II rok, I semestr	Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	

Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)		
seminarium (S)	5	0.2
ćwiczenia (C)	40	1.3
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	15	0.5

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Nabycie umiejętności przeprowadzania badania podmiotowego i przedmiotowego, ze szczególnym uwzględnieniem kobiety i noworodka, dla potrzeb opieki położniczej
C2	Kształtowanie umiejętności przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.
C3	Poznanie zasad dokumentowania i analizy informacji uzyskanych na podstawie badania podmiotowego i przedmiotowego, dla potrzeb opieki położniczej.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
C.W30	zakres badania podmiotowego i badania fizykalnego noworodka (z uwzględnieniem oceny odruchów noworodkowych), niemowlęcia i pacjenta dorosłego w zakresie uprawnień zawodowych położnej;
C.W31	zasady prowadzenia i dokumentowania badania podmiotowego i badania fizykalnego;
C.W32	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego, w szczególności noworodka, niemowlęcia oraz kobiety w każdym okresie życia i stanie zdrowia, dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną;
CW 33	system opisu objawów i dolegliwości pacjentki według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Aggravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/illness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);

CW 34	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjentki dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw);
CW 35	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez położną z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjentki z wykorzystaniem technologii cyfrowych;
CW 36	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjentki dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną;
CW37	zasady przygotowania pacjentki do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi;
CW38	zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, zaburzenia elektrolitowe, niedokrwienie, martwica mięśnia sercowego);

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

C.U50	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne noworodka, niemowlęcia i kobiety w każdym okresie jej życia, z uwzględnieniem sytuacji zdrowotnej, oraz analizować i interpretować jego wyniki;
C.U51	zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta (kobiety, noworodka, niemowlęcia) według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverse effects – działania niepożądane, Aberrant behaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania);
C.U52	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia i dorosłego, w szczególności kobiety w różnych okresach jej życia;
C.U53	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjentki (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta (noworodka, niemowlęcia, kobiety);
CU54	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz gromadzić dane o stanie zdrowia pacjentki z wykorzystaniem technologii cyfrowych;
CU55	stosować skale lub kwestionariusze wykorzystywane do diagnozowania stanu zdrowia oraz oceny ryzyka wystąpienia zaburzeń u noworodka, niemowlęcia i dorosłego;
CU56	formułować wstępne rozpoznanie stanu zdrowia noworodka, niemowlęcia i dorosłego na podstawie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego oraz dokumentować wynik rozpoznania dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną;
CU57	wykonać badanie EKG, EKG prawokomorowe oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi u pacjentki w spoczynku oraz interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca;
CU58	rozpoznać, na podstawie zapisu EKG, zaburzenia zagrażające życiu lub zdrowiu pacjentki;

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	
----	--

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1

kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;

K2

przestrzegania praw pacjenta;

K3

samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;

K4

ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;

K5

zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;

K6

przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;

K7

dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
S 1	Zasady prowadzenia badania podmiotowego. Podstawy badania podmiotowego i fizykalnego noworodka i niemowlęcia w zakresie uprawnień zawodowych położnej; Odrębności badania pacjenta w wieku senioralnym w zakresie uprawnień zawodowych położnej.	CW 30, CW 31, CW 33 CU 51 - CU 52
Cw1	Wprowadzenie do badania fizykalnego . Zasady, technika przeprowadzania i dokumentowania badania stanu ogólnego w zakresie uprawnień zawodowych położnej.	CW 30 - CW 34, CW 36 CU 50- CU53, CU 55 K1-K7
Cw2	Zasady, technika przeprowadzania i dokumentowania badania fizykalnego skóry i przydatków skórnych, tkanki podskórnej i węzłów chłonnych z wykorzystaniem metod badawczych oglądania i badania palpacyjnego. Najczęściej występujące nieprawidłowości.	CW 30 - CW 34, CW 36 CU 50- CU53, CU 55 K1-K7
Cw3	Zasady, technika przeprowadzania i dokumentowania badania fizykalnego głowy, narządów zmysłów i szyi z wykorzystaniem metod badawczych oglądania, badania palpacyjnego i opukiwania. Najczęściej występujące nieprawidłowości.	CW 30 - CW 34, CW 36 CU 50- CU53, CU 55 K1-K7
Cw4	Zasady, technika przeprowadzania i dokumentowania badania fizykalnego klatki piersiowej i układu oddechowego - część teoretyczna. Najczęściej występujące nieprawidłowości. Zasady, technika przeprowadzania i dokumentowania badania fizykalnego gruczołów piersiowych (badanie i samobadanie)	CW 30 - CW 34, CW 36 CU 50- CU53, CU 55 K1-K7

Cw5	Zasady, technika przeprowadzania i dokumentowania badania fizykalnego układu sercowo-naczyniowego i obwodowego układu krążenia - część teoretyczna. Zasady wykonywania badania EKG u pacjentki w spoczynku oraz interpretacja składowych prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca. Najczęściej występujące nieprawidłowości.	CW 30 - CW 34, CW 36 - CW 38 CU 50- CU53, CU 55 CU 57- CU 58 K1-K7
Cw6	Technika przeprowadzania badania fizykalnego klatki piersiowej; układu oddechowego, układu sercowo-naczyniowego i obwodowego układu krążenia z wykorzystaniem metod badawczych oglądania, badania palpacyjnego, opukiwania i osłuchiwania - część praktyczna.	CW 37 - CW 38 CU 57- CU 58 K1 - K7
Cw7	Zasady i technika przeprowadzania i dokumentowania badania fizykalnego jamy brzusznej i układu moczowo-płciowego z wykorzystaniem metod badawczych oglądania, badania palpacyjnego, opukiwania i osłuchiwania. Najczęściej występujące nieprawidłowości	CW 30 - CW 34, CW 36 CU 50- CU53, CU 55 K1-K7
Cw8	Zasady i technika przeprowadzania i dokumentowania badania fizykalnego układu nerwowego i mięśniowo-szkieletowego z wykorzystaniem metod oglądania, badania palpacyjnego i opukiwania. Najczęściej występujące nieprawidłowości.	CW 30 - CW 34, CW 36 CU 50- CU53, CU 55 K1-K7
Cw9	Metody badania fizykalnego noworodka (z uwzględnieniem oceny odruchów noworodkowych) i niemowlęcia w zakresie uprawnień zawodowych położnej. Najczęściej występujące nieprawidłowości.	CW 30 - CW 32 CU 52, CU 53, CU56 K1-K7
Cw10	Zasady i sposoby przeprowadzenia badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych/systemów łączności. Podsumowanie omawianych zagadnień i zaliczenie.	CW 30 - CW 38 CU 50 - CU 58 K1-K7

7. LITERATURA

Obowiązkowa

Bień A, Iwanowicz-Palus G, Wdowiak A. Badanie fizykalne w praktyce położnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2023

Uzupełniająca

Gibiński M. Dokumentacja medyczna w praktyce pielęgniarki i położnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016

Dyk D. Badanie fizykalne w pielęgniarstwie; podmiotowe i przedmiotowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020

Douglas G, Nicol F, Robertson C. Macleod. Badanie kliniczne. Wydawnictwo Urban and Partner, 2017

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
CW 30 - CW 38 CU 50 - CU 58	egzamin OSCE obejmujący treści kształcenia	Próg zaliczeniowy min. 60% poprawnych odpowiedzi

CW 31, CW 33, CU 51	ocena umiejętności prowadzenia dokumentacji badania podmiotowego i fizycznego	ocena pozytywna
Samokształcenie – praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego – zgodna z efektami uczenia się przypisanymi do przedmiotu	dyskusja panelowa/dyskusja okrągłego stołu/ gra dydaktyczna/ metoda problemowa/burza mózgów	aktywne uczestnictwo w pracy samokształceniowej prowadzonej w ramach konsultacji

9. INFORMACJE DODATKOWE

Wymagana jest pełna frekwencja na zajęciach. Ewentualna nieobecność wymaga odrobienia z inną grupą ćwiczeniową. Istnieje możliwość przystąpienia do dwóch terminów zaliczenia.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich